

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
IN ZIJN HOEDANIGHEID VAN BEHEERDER VAN HET FONDS VOOR DE
UNIVERSELE DIENST INZAKE SOCIALE TARIEVEN
VAN 20 JUNI 2007**

**TOT INTREKKING VAN HET BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
IN ZIJN HOEDANIGHEID VAN BEHEERDER VAN HET FONDS VOOR DE
UNIVERSELE DIENST INZAKE SOCIALE TARIEVEN
VAN 30 OKTOBER 2006
BETREFFENDE DE METHODOLOGIE VOOR HET BEPALEN VAN COMPENSATIES
PER OPERATOR VOOR HET SOCIALE ELEMENT VAN DE UNIVERSELE DIENST**

Inhoudsopgave

1 Doel	3
2 Retroacta	3
3 Juridische basis	4
3.1 ARTIKEL 74 VAN DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE GEWIJZIGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV).....	4
3.2 ARTIKEL 45 BIS VAN DE BIJLAGE BIJ DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE INGEVOEGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV)	5
3.3 ARTIKEL 4 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 20 JULI 2006 TOT VASTSTELLING VAN DE NADERE REGELS VOOR DE WERKING VAN HET SOCIALE ELEMENT VAN DE UNIVERSELE DIENST INZAKE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE GEWIJZIGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV).....	6
4 Gevolgen van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (iv) voor het besluit van 30 oktober 2006.....	7
5 Gevolgen van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (iv) voor de mededeling en de bedragen die in het fonds worden betaald	7
6 Besluit.....	8
7 Beroepsmogelijkheden	8

1 DOEL

Dit besluit van de Raad van het BIPT heeft tot doel het besluit van de Raad in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven van 30 oktober 2006 in te trekken. Dat besluit bepaalde de methode voor de berekening van de compensaties die in het kader van dat fonds tussen operatoren van toepassing waren, overeenkomstig artikel 74 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en het koninklijk besluit ter uitvoering ervan van 20 juli 2006 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het sociale element van de universele dienst inzake elektronische communicatie (Belgisch Staatsblad van 8/8/2006).

2 RETROACTA

De wet van 13 juni 2005 heeft een aantal ingrijpende wijzigingen aangebracht in de bepalingen betreffende de sociale telefoontarieven:

- er wordt een fonds voor de universeledienstverlening inzake sociale tarieven opgericht, dat rechtspersoonlijkheid krijgt;
- de operatoren die een aangifte hebben gedaan op basis van artikel 9 van de wet betreffende de elektronische communicatie en die op de markt van de openbare telefonie een omzet realiseren, moeten sociale telefoontarieven verstrekken en bijdragen in dat fonds;
- de bijdrage in het fonds van elke operator wordt bepaald op grond van de verhouding tussen het aantal toegekende tariefverlagingen en het aandeel in de omzet op de markt van de openbare telefonie;
- om dubbele toekenningen van sociale tarieven te vermijden, wordt bij het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie een databank opgericht waarin de begunstigden van een sociaal telefoontarief worden geregistreerd.

Sedert april 2005 heeft het BIPT geregeld ontmoetingen met de operatoren, met name binnen een werkgroep die "STTS" heet en die zich bezighoudt met de problematiek van de toepassing van een gemeenschappelijke procedure voor de toekenning van de sociale telefoontarieven door de verschillende operatoren, alsook met de installatie van de databank van de begunstigden van de sociale tarieven.

Van 4 september 2006 tot 16 oktober 2006 werd een openbare raadpleging gehouden over de methodologie voor het bepalen van de vergoedingen per operator voor het sociale element van de universele dienst.

Een samenvatting van de antwoorden op die raadpleging is op 31 oktober 2006 gepubliceerd op de website van het BIPT.

Overeenkomstig het tweede lid van artikel 7 van het koninklijk besluit van 20 juli 2006 heeft het Instituut in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven, op 30 oktober 2006 een besluit gepubliceerd betreffende de methodologie voor het bepalen van compensaties per operator voor het sociale element van de universele dienst.

In dat besluit trof de Raad de volgende beslissingen:

1. De aanneming van de in het document beschreven methodologie voor het berekenen van de compensaties en vergoedingen voor het tweede semester van 2005 in het kader van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven.
2. De mededeling van het op die manier verkregen bedrag van de compensaties en vergoedingen aan de betrokken operatoren.

Met een aangetekend schrijven van 30 oktober 2006 heeft het BIPT de betrokken operatoren, rekening houdende met hun omzet, op de hoogte gebracht van hun marktaandeel inzake openbare telefonie, van hun aandeel in het totaal van de in 2005 toegestane kortingen, het bedrag van hun vergoeding of compensatie. Die brief bevatte als bijlage het besluit van de Raad van 30 oktober 2006.

Met een aangetekend schrijven van 6 november 2006 heeft het BIPT vervolgens de facturen verzonden naar de operatoren die verplicht waren bijdragen te storten in het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven.

Op 8 mei 2007 is in het Belgisch Staatsblad de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) bekendgemaakt, die op 18 mei 2007 in werking treedt. Die wet wijzigt de Belgische reglementering inzake sociale tarieven, meer bepaald het stelsel van de financiering van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven.

Er is een openbare raadpleging over het ontwerp van dit besluit gehouden van 24 mei 2007 tot 7 juni 2007. Een samenvatting van de antwoorden op die raadpleging staat gepubliceerd op de website van het BIPT.

3 JURIDISCHE BASIS

3.1 ARTIKEL 74 VAN DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE GEWIJZIGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV)

Artikel 173 van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) wijzigt op de volgende manier artikel 74 van de wet van 13 juni 2005 (de belangrijke wijzigingen zijn door ons onderstreept):

« Art. 74. Het sociale element van de universele dienst bestaat uit de levering aan sommige categorieën van begunstigden van bijzondere tariefvoorwaarden door elke operator die een openbare telefoondienst aanbiedt aan consumenten.

De in het eerste lid bedoelde categorieën van begunstigden en tariefvoorwaarden, alsook de werkwijzen om de voormelde tariefvoorwaarden te krijgen, worden bepaald in de bijlage.

Het Instituut bezorgt de minister jaarlijks een verslag over de relatieve aandelen van de operatoren in het totale aantal sociale abonnees ten opzichte van hun marktaandeelen op basis van hun omzet op de markt voor openbare telefonie.

Er wordt een fonds voor de universeledienstverlening inzake sociale tarieven opgericht, bestemd om de aanbieders van sociale tarieven die daartoe bij het Instituut een verzoek hebben ingediend te vergoeden. Aan dit fonds wordt rechtspersoonlijkheid toegekend en het wordt beheerd door het Instituut.

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, na advies van het Instituut, de nadere regels van de werking van dit mechanisme.

Indien blijkt dat het door de operator toegestane aantal tariefverminderingen lager is dan het aantal tariefverminderingen dat beantwoordt aan zijn aandeel in de totale omzet van de markt van de openbare telefonie, dient deze operator dit verschil te compenseren.

Indien blijkt dat het door de operator toegestane aantal tariefverminderingen hoger is dan het aantal tariefverminderingen dat beantwoordt aan zijn aandeel in de totale omzet op de markt van de openbare telefonie, dan zal deze operator ten bedrage van dit verschil een vergoeding ontvangen.”

De compensaties waarvan sprake in de vorige leden zijn onmiddellijk verschuldigd. De daadwerkelijke compensatie via het fonds zal plaatsvinden zodra het fonds operationeel zal zijn en uiterlijk in de loop van het jaar dat volgt op de inwerkingtreding van dit artikel.

Het Instituut berekent de nettokosten van de sociale tarieven voor iedere operator die daartoe een verzoek heeft ingediend bij het Instituut volgens de methodologie vastgesteld in de bijlage.

Het Instituut kan nadere uitvoeringsmaatregelen vaststellen voor het bepalen van de kosten en compensaties binnen de grenzen vastgesteld door deze wet en haar bijlage. »

De verplichting om sociale tarieven te verstrekken geldt voortaan duidelijk enkel voor de operatoren die de consumenten een openbare telefoondienst aanbieden.

Uit de werkzaamheden van de parlementaire commissie blijkt echter dat die beperking van de operatoren wat de verrichting betreft, niet voor de financiering geldt. In het verslag van 21 februari 2007 dat namens de Commissie voor de infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven is uitgebracht door mevrouw Camille Dieu wordt immers gepreciseerd: « Dit doet wel geen afbreuk aan de verdeling van de kosten voor de sociale universele dienst over al de operatoren die actief zijn op de markt van de openbare telefonie op grond van hun omzet op diezelfde markt » (bespreking van artikel 167, bladzijde 4 van document 51 2873/011).

In het kader van de raadpleging over het ontwerp van dit besluit hebben sommige operatoren volgehouden dat de beperking die is aangebracht in het eerste lid van toepassing moest zijn op alle bepalingen van artikel 74 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Het Instituut kan die mening niet bijtreden omdat het de wil van de wetgever moet eerbiedigen, die duidelijk blijkt uit het voormelde parlementaire stuk.

De wijziging die is ingevoerd door artikel 167 beperkt dus alleen de lijst van de aanbieders van het sociale element en niet die van de bijdragers in het fonds.

Het gewijzigde vierde lid verduidelijkt dat het Instituut de nettokosten en de vergoedingen van de aanbieders maar mag berekenen indien zij daartoe bij het Instituut een aanvraag hebben ingediend. Er wordt in de voorbereidende werkzaamheden geen verduidelijking gegeven.

Het wetsontwerp voegt ook een lid in dat verwijst naar de bijlage waarin in hoofdstuk 4 een artikel wordt ingevoegd dat de berekeningswijze verduidelijkt van de nettokosten van het sociale element (zie verder).

Het laatste lid van het aldus gewijzigde artikel 74 verleent het BIPT de bevoegdheid om zo nodig de nadere uitvoeringsmaatregelen vast te leggen voor de werkelijke berekening van de nettokosten en van de compensaties.

3.2 ARTIKEL 45 BIS VAN DE BIJLAGE BIJ DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE INGEVOEGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV)

Artikel 200 van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) voegt in hoofdstuk 4 van de bijlage (waarin de methodologie wordt vastgesteld voor de berekening van de kosten van de diensten die bij wijze van universele dienst worden verstrekt) een afdeling 6 in, dat een artikel 45bis bevat, dat de methode definieert voor de berekening van de nettokosten van de sociale tarieven:

« Afdeling 6. - Het sociale element van de universele dienst

Art. 45bis. - De nettokosten voor de sociale tarieven van de universele dienst bestaan uit het verschil tussen de inkomsten die de aanbieder van de sociale tarieven zou ontvangen onder normale commerciële voorwaarden en de inkomsten die hij ontvangt als gevolg van de in deze wet gedefinieerde kortingen ten gunste van de begunstigde van het sociaal tarief.

Gedurende de eerste vijf jaar na de inwerkingtreding van de wet wordt de compensatie die de historische aanbieder van de sociale tarieven in voorkomend geval ontvangt, verminderd met een percentage dat wordt vastgesteld door het Instituut.

Het percentage waarvan sprake in het voorgaande lid wordt bepaald op basis van de indirecte winst. Het Instituut zal hiervoor rekening houden met de berekeningen die ze vroeger reeds heeft vastgesteld bij het bepalen van de nettokosten van de historische aanbieder van de sociale tarieven. ».

De nettokosten worden voortaan gedefinieerd als een verschil tussen de inkomsten die de operator onder normale commerciële exploitatievoorwaarden zou ontvangen en de inkomsten die hij ontvangt door kortingen te verlenen.

Het tweede en het derde lid van artikel 45 bis bepalen dat de compensatie ten gunste van Belgacom de eerste vijf jaar na de inwerkingtreding van de wet van 13 juni 2005 (voor de kalenderjaren 2005 tot 2009) wordt verminderd met een percentage dat door het Instituut wordt vastgesteld.

Volgens de bewoording van artikel 45 bis wordt het percentage « bepaald op basis van de indirecte winst ». In het kader van de raadpleging over het ontwerp van dit besluit hebben sommige operatoren zich uitgesproken over de manier waarop dat begrip van “indirecte winst” moet worden gedefinieerd. Die opmerking zal worden behandeld in het toekomstige besluit over de methode voor de berekening van de compensaties per operator voor het sociale element van de universele dienst, overeenkomstig artikel 74 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en het koninklijk besluit ter uitvoering ervan van 20 juli 2006 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het sociale element van de universele dienst inzake elektronische communicatie, teksten die allebei gewijzigd zijn door de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV).

Het laatste lid verduidelijkt dat het Instituut voor de berekening van het percentage voor de vermindering van het bedrag van de compensatie van de historische operator, rekening moet houden met de vroegere berekeningen waarbij de nettokosten van Belgacom zijn vastgesteld. In het verleden heeft het Instituut de voorlopige nettokosten van Belgacom berekend voor het jaar 2003¹.

In het kader van de raadpleging over het ontwerp van dit besluit hebben sommige operatoren er de nadruk op gelegd dat een kostenberekening in 2007 op basis van cijfers die gebruikt zijn in 2003 niet aanvaardbaar was. Ook hier zal het Instituut in het toekomstige besluit over de methode voor de berekening van de compensaties per operator voor het sociale element van de universele dienst de methode vaststellen voor de berekening van dat percentage.

3.3 ARTIKEL 4 VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 20 JULI 2006 TOT VASTSTELLING VAN DE NADERE REGELS VOOR DE WERKING VAN HET SOCIALE ELEMENT VAN DE UNIVERSELE DIENST INZAKE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE GEWIJZIGD DOOR DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV)

Artikel 204 van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) heft het derde lid op van artikel 4 van het koninklijk besluit van 20 juli 2006 tot vaststelling van de nadere regels voor de werking van het sociale element van de universele dienst inzake elektronische communicatie. Dat artikel ziet er dan als volgt uit:

Art. 4 Het fonds is ermee belast de aanbieders van sociale telefoontarieven te vergoeden en vervult daarbij alle taken die nodig zijn met het oog op de inzameling en de verdeling van de bedragen die overeenstemmen met de compensaties en vergoedingen waarvan sprake in artikel 74 van de wet.

Het fonds zal daartoe binnen een termijn van 10 werkdagen te rekenen vanaf de inwerkingtreding van dit besluit een aparte bankrekening openen.

¹ Besluit van de Raad van het BIPT van 17 mei 2005 betreffende de voorlopige raming van de nettokosten van de universele dienst voor het jaar 2003

~~Het fonds berekent de in het eerste lid bedoelde compensaties en vergoedingen rekening houdende met het bedrag van de kortingen die door elke aanbiedende operator aan de begunstigden zijn verleend, het aantal begunstigden zoals vermeld in de gegevensbank die door elke aanbiedende operator worden bediend, alsook het aantal gepresteerde dagen per begunstigde tijdens het beschouwde jaar.»~~

Die opheffing moet in verband worden gebracht met de invoeging van artikel 45 bis, dat de methodologie vaststelt voor de berekening van de nettokosten van het sociale element van de universele dienst (zie hierboven).

4 GEVOLGEN VAN DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV) VOOR HET BESLUIT VAN 30 OKTOBER 2006

De wet van 25 april 2007 wijzigt het regelgevingskader met betrekking tot de methodologie voor de berekening van de compensaties en vergoedingen met het oog op de financiering van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven. Specifieker nog stelt de wet van 25 april 2007 berekeningsprincipes voorop die verschillen van diegene die opgenomen zijn in het vroegere wetgevingskader.

Daardoor is het besluit van de Raad in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven van 30 oktober 2006 niet meer compatibel met het van kracht zijnde nationale regelgevingskader.

Voor de juridische duidelijkheid preciseert dit besluit, zoals gesuggereerd door een aantal operatoren tijdens de openbare raadpleging, dat de intrekking van het besluit van 30 oktober 2006 waartoe beslist wordt in punt 6 *infra* in werking treedt op 30 oktober 2006.

5 GEVOLGEN VAN DE WET VAN 25 APRIL 2007 HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN (IV) VOOR DE MEDEDELING EN DE BEDRAGEN DIE IN HET FONDS WORDEN BETAALD

Aangezien het besluit van de Raad in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven van 30 oktober 2006 zijn wettelijke basis verliest, zijn de kennisgevingen aan de betrokken operatoren van de bedragen van de compensaties en vergoedingen die verkregen zijn op grond van de methodologie die in dat besluit is vastgesteld, ongegrond.

De bedragen die door de operatoren zijn gestort op grond van die kennisgevingen moeten daarom aan de betrokken operatoren worden terugbetaald.

In het kader van de openbare raadpleging over het ontwerp van dit besluit hebben sommige operatoren gevraagd dat het verlies aan interesten op de bedragen die in het fonds zijn gestort, niet zou worden gedragen door de operatoren die het bedrag van hun compensatie in het fonds hebben gestort. Zo ook zou de operator die onmiddellijk schadeloos zou moeten worden gesteld, niet mogen worden gestraft voor het financiële verlies dat geleden is tijdens de periode dat het geld aan hem niet is gecrediteerd.

Allereerst moet eraan worden herinnerd dat de intrekking van het besluit van 30 oktober die plaatsvindt op 30 oktober het gevolg is van een verandering in de reglementering die geldt voor de financiering van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven. Het is dus enkel de wil van de wetgever die tot dit besluit heeft geleid.

Vervolgens moet worden vermeld dat het geld dat in het fonds is gebracht, geen interesten heeft opgeleverd. Volgens artikel 3 van het KB van 15 juli 1997 houdende maatregelen tot consolidatie van de financiële activa van de overheid, genomen met toepassing van artikelen 2, § 1, en 3, § 2 van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie is het BIPT als overheidsinstelling verplicht zijn beschikbare gelden op zicht op een rekening van de Schatkist te plaatsen bij het Bestuur der Postcheques. Op deze rekeningen worden er geen interesten berekend. In zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven moet het BIPT zich aan die bepalingen houden.

6 BESLUIT

Na behoorlijke overweging van de standpunten van de betrokken partijen, zoals die zijn uitgedrukt in het kader van de openbare raadpleging die gehouden is van 24 mei tot 7 juni 2007 over het ontwerp van dit besluit enerzijds, en anderzijds van de algemene doelstellingen van het regelgevingskader inzake bevordering van de concurrentie, economische efficiëntie en verdediging van de belangen van de consumenten, neemt het Instituut de volgende besluiten:

1. Het besluit van de Raad in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven van 30 oktober 2006 wordt ingetrokken op 30 oktober 2006.
2. De kennisgevingen aan de betrokken operatoren van de bedragen van de compensaties en vergoedingen die verkregen zijn op grond van de methodologie die het voorwerp uitmaakte van het besluit van 30 oktober 2006, zijn ongegrond.
3. De bedragen van de compensaties die door de operatoren in het fonds zijn gestort overeenkomstig de voormelde kennisgevingen, worden vanuit het fonds aan de operatoren teruggestort.

7 BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep aan te tekenen bij het hof van beroep te Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan. Het hoger beroep wordt ingesteld: 1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend; 2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep; 3° bij ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden; 4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. Met uitzondering van het geval waarin het hoger beroep bij conclusie wordt ingesteld, vermeldt de akte van hoger beroep, op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 1057 van het gerechtelijk wetboek.

M. Van Bellinghen
Lid van de Raad

G. Deneff
Lid van de Raad

C. Rutten
Lid van de Raad

E. Van Heesvelde
Voorzitter van de Raad